

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.08.2022

Pani
Beata Zamłyńska
Dyrektor Sądu Okręgowego
w Elblągu

Sąd Okręgowy w Elblągu
Plac Konstytucji 1
82-300 Elbląg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykonanie planu finansowego
Sądu Okręgowego w Elblągu

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Sąd Okręgowy w Elblągu, ul. Plac Konstytucji 1, 82-300 Elbląg (dalej: „Sąd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Zamłyńska, Dyrektor Sądu, od 1 marca 2018 r. (dalej: „Dyrektor”)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Alicja Szczepaniak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/17/2022 z 18 stycznia 2022 r.2. Maria Mieszalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/34/2022 z 03 lutego 2022 r. <p>(akta kontroli str. 1-2, 272-273)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2021 r. Sądu Okręgowego w Elblągu, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:
Zakres kontroli	<ul style="list-style-type: none">– działania związane z windykacją należności,– realizacja wydatków budżetu państwa,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p> <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza porównawcza wykonania planu dochodów budżetowych,– analiza stanu należności pozostałych do zapłaty,– szczegółowa kontrola windykacji zaległości,– analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– analiza stanu zobowiązań,– analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 623., dalej: „ustawa o NIK”.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Sądu Okręgowego w Elblągu na 2021 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli stwierdzono, że dochody zaplanowane na 2021 r. zostały w Sądzie zrealizowane w 141,6%. W Sądzie podejmowano przewidziane prawem działania w celu dochodzenia należności.

Wydatki zrealizowano w 100%. W wyniku kontroli 4,8% wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ i aktach wykonawczych. Nie wystąpiły przypadki niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. Zamówienia publiczne zostały przygotowane i przeprowadzone zgodnie z przepisami upzp⁴, Prawa zamówień publicznych⁵ oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Sądu. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłatą odsetek.

Badane roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania z operacji finansowych za IV kw. 2021 r., zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

1.1. W 2021 r. Sąd zrealizował dochody budżetowe w kwocie 8568,7 tys. zł, co stanowiło 141,6% kwoty planowanej (6050,0 tys. zł) oraz 125,0% kwoty dochodów wykonanych w 2020 r. (6856,4 tys. zł). Dochody w całości zrealizowano w dziale 755 (Wymiar sprawiedliwości), w rozdziale 75502 (Jednostki Sądownictwa Powszechnego)⁷. Wyższa w porównaniu do planu realizacja dochodów wynikała: w § 0570 ze wzrostu ściągальności należności, w § 0630 ze wzrostu wpływu opłat m.in. od pozwów dotyczących spraw kredytów w CHF, w § 0870 ze sprzedaży składników majątku zbędnego zużytego, w § 0950 – z nałożonych kar za nienależyte wykonanie umów (Sąd nie planował tego dochodu), w § 0970 – z zarządzeń sędziów dotyczących przepadku rękojmi i likwidacji depozytów, w § 0990 – wpłaty z tytułu

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.; dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

⁴ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.) w związku z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2020, ze zm.); dalej: „upzp”.

⁵ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1129, ze zm.).

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dochody wykonano w paragrafach: 1379,5 tys. zł w § 0570 (Wpłaty z tytułu grzywien, mandatów i innych), 6914,0 tys. zł w § 0630 (Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych), 2,1 tys. zł w § 0750 (Wpływy z najmu i dzierżawy), 2,4 tys. zł w § 0870 (Wpływy ze sprzedaży składników majątku), 40,2 tys. zł w § 0940 (Wpływy z rozliczeń/zwrotów), 3,6 tys. zł w § 0950 (Wpływy z tytułu kar i odszkodowań), 28,0 tys. zł w § 0970 (Wpływy z różnych dochodów), 42,5 tys. zł w § 0990 (Wpływy z tytułu konfiskaty mienia), 156,4 tys. zł w § 2980 (Wpływy do wyjaśnienia).

zasądzonej konfiskaty mienia i w § 2980 - środki, które na dzień sporządzenia sprawozdania nie były przypisane do konkretnej sprawy (nie planowane przez Sąd).

(akta kontroli str.13-15)

Natomiast niższe wykonanie dochodów budżetowych odnotowano w § 0750 – ze względu na remont mieszkania służbowego nie odnotowano zaplanowanej wysokości wpłat za najem lokalu, w § 0920 – zaplanowane były wpływy z oprocentowania rachunków bankowych, ale ze względu na zerową stopę procentową nie odnotowano wpłat i w § 0940 – niższe wpływy wynikające z rozliczeń z Sądem Rejonowym w Elblągu w zakresie utrzymania budynków.

(akta kontroli str. 50-51)

Plan dochodów na 2021 r. opracowano na podstawie wykonania lat poprzednich oraz przewidywanego wykonania 2020 r. Wysokość dochodów ujętych w ustawie budżetowej na 2021 r. była niższa od wykonania 2020 r., gdyż oparto ją na analizie posiadanych danych za 2019 r. (wykonanie dochodów łącznie wynosiło 5836,8 tys. zł), planie na 2020 r. (6054,00 tys. zł) oraz wykonaniu za pierwsze pięć miesięcy 2020 r.

(akta kontroli str.52-53)

1.2. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. kwota należności Sądu pozostałych do zapłaty wynosiła 4094,9 tys. zł (w tym zaległości netto⁸ 3237,8 tys. zł) i w całości dotyczyła działu 755, rozdziału 75502, z czego: 3112,3 tys. zł w § 0570⁹, 475,3 tys. zł w § 0630¹⁰, 190,4 tys. zł w § 0920 Wpływy z pozostałych odsetek, 283,5 tys. zł w § 0970¹¹. W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2020 r.¹² kwota należności pozostałych do zapłaty wzrosła o 629,8 tys. zł (18,2%), a kwota zaległości netto o 504,4 tys. zł (18,5%).

Spadek należności i zaległości netto wystąpił w § 0940¹³ (z kwoty należności na koniec 2020 r. w wysokości 0,2 tys. zł do 0 zł na koniec 2021 r.).

Największy kwotowo wzrost należności i zaległości (rok do roku) wystąpił w § 0570¹⁴, gdzie należności wzrosły o 327,5 tys. zł (11,8%), a zaległości o 268,5 tys. zł (12,3%) w związku m.in. z brakiem wpłat po stronie dłużników wynikającym z sytuacji epidemicznej, wnioskami dłużników o rozłożenie na raty grzywien, mandatów oraz innych kar pieniężnych oraz brakiem stosowania skutecznych zabezpieczeń majątkowych przez prokuratury. W drugiej kolejności wzrost kwotowy należności wystąpił w § 0970¹⁵ o 212,1 tys. zł (o 297,1%) i o tę kwotę wzrosły zaległości (310,7%). W § 0630¹⁶ należności wzrosły o 57,3 tys. zł (13,7%), a zaległości o 23,4 tys. zł (8,2%). W § 0990¹⁷ należności wzrosły o 33,1 tys. zł (ponad 111 krotnie) bez wzrostu zaległości.

(akta kontroli str. 23-25)

Jak podała Dyrektor Sądu, w celu poprawy skuteczności windykacji zaległości oraz monitorowania efektów tej działalności w przypadku należności podejmowane były wszelkie przewidziane prawem działania. Wszystkie sprawy były monitorowane.

⁸ Należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty już minął i mogą być egzekwowane.

⁹ Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych.

¹⁰ Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego

¹¹ Wpływy z różnych dochodów.

¹² Według stanu na 31 grudnia 2020 r. kwota należności pozostałych do zapłaty w Sądzie wynosiła 3465,1 tys. zł, w tym zaległości netto 2733,4 tys. zł.

¹³ Wpływy z rozliczeń / zwrotów z lat ubiegłych.

¹⁴ Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych.

¹⁵ Wpływy z różnych dochodów.

¹⁶ Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych.

¹⁷ Wpływy z tytułu konfiskaty mienia i przypadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa.

W przypadkach zasadnych niezwłocznie inicjowana była egzekucja komornicza. Także niezwłocznie były wszczynane postępowania wykonawcze, w szczególności w celu orzekania kary zastępczej. W przypadkach braku faktycznej możliwości uzyskania należności poprzez egzekucję, jak i braku prawnej możliwości wykonania należności, w szerokim ujęciu, w sposób zastępczy, regularnie, poprzez wywiad kuratora, sprawdzana była sytuacja dłużnika i zależnie od ustaleń, podejmowano niezwłocznie konieczne czynności.

(akta kontroli str. 317-319)

Nadzór nad prawidłowością wykonywania windykacji należności sprawuje Prezes/Wiceprezes danego sądu. Dyrektor systematycznie przedkładała Prezesowi/Wiceprezesowi informacje, co do zaległych należności wraz z właściwymi aktami sprawy. Kontrolą należności, terminowości zapłaty zajmował się wyznaczony pracownik wydziału oraz Prezes Sądu. Regularnie sporządzane były sprawozdania statystyczne w zakresie księgi należności.

(akta kontroli str. 52-57, 322-323)

Na koniec 2021 r. kwota należności, które uległy przedawnieniu z tytułu kosztów i grzywien w sprawach cywilnych, rodzinnych i gospodarczych wyniosła 12,4 tys. zł (dziewięć tytułów). We wszystkich przypadkach przyczyną przedawnienia był brak skuteczności egzekucji.

(akta kontroli str. 43, 311-316)

W Sądzie w 2021 r. nie obowiązywały wewnętrzne instrukcje dot. windykacji należności sądowych.

Dyrektor wyjaśniła, że kwestia ściągania należności, zarówno w sprawach karnych, jak i cywilnych, została kompleksowo uregulowana przepisami powszechnie obowiązującego prawa. Nie było więc i nie ma powodu do tworzenia w tym zakresie regulacji wewnętrznych, w tym w postaci instrukcji.

(akta kontroli str. 317-325)

Na koniec 2021 r. Sąd posiadał należności przejęte od innego podmiotu w wyniku zmian strukturalnych, tj.:

- od Sądu Rejonowego w Działdowie (od 01.01.2015 r. sąd funkcjonalny SO Elbląg);
- od Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim (od 01.07.2015 r. sąd funkcjonalny SO Elbląg).

Natomiast Sąd Rejonowy w Działdowie i Nowym Mieście Lubawskim nie posiadały należności przejętych od innych podmiotów.

(akta kontroli str. 323)

Dyrektor wyjaśniła, że sądy prowadzą systematyczną kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa. Proces kontroli terminowości zapłaty był odnotowywany w poszczególnych kartach dłużnika w systemie KNS2, poprzez opis w „notatniku” wykonywanych czynności. Czynności dotyczące kontroli terminowości zapłaty należności wykonują osoby wyznaczone na poszczególnych wydziałach w oparciu o dane wprowadzane do KNS2 na podstawie czynności wynikających z akt sprawy.

(akta kontroli str. 324-325)

Dane dotyczące kwot przypisów i uiszczenia były sprawdzane z Oddziałem Finansowym Sądu (dalej: „OF”) poprzez sprawozdania miesięczne, kwartalne i roczne. W razie potrzeby dokonywany był bieżący nadzór w tym zakresie. Ewidencja

księgową dokumentowaną była w postaci comiesięcznych wydruków statystycznych z programu KNS2, które przesyłane są do OF.

(akta kontroli str. 324-325)

W obowiązującej Polityce rachunkowości Sądu ustalono zasady obiegu dokumentów w zakresie ww. należności natomiast nie uregulowano odpowiedzialności OF za prowadzenie ewidencji syntetycznej i analitycznej w zakresie należności sądowych i cywilnoprawnych.

(akta kontroli str. 173-176)

Na koniec 2021 r. stan zaległości netto wyniósł 3237,8 tys. zł. Analizą objęto działania Sądu związane z windykacją pięciu zaległości¹⁸ na łączną kwotę 450,5 tys. zł (13,9% zaległości ogółem) z tytułu grzywien, opłaty od pozwu, kosztów sądowych i obowiązku naprawienia szkody. W stosunku do dłużników podejmowano działania zmierzające do wyegzekwowania zaległości, w tym w jednej sprawie wystąpiono do komornika z wnioskiem o wszczęcie egzekucji (w przypadku dwóch zaległości nie wystąpiono z takim wnioskiem, ponieważ orzeczono wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w miejsce kary grzywny), monitorowano działania komornika i zgłoszono wierzytelności do syndyka masy upadłościowej, w przypadku jednej zaległości w związku ze śmiercią dłużnika¹⁹, pod koniec 2021 r. wydano pełnomocnictwo dla mecenasa do reprezentowania Sądu w sprawie nabycia spadku i w przypadku jednej zaległości (na podstawie wyroku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28 września 2021 r.) dłużnik odbywa karę pozbawienia wolności, a sprawa będzie kierowana do egzekucji komorniczej.

(akta kontroli str. 60-84)

OF codziennie wysyłał do komórek merytorycznych informację o dokonanych wpłatach przez dłużników oraz wykonywał zarządzenia dot. przebiegowań np. z sum depozytowych na konto dochodów budżetowych, co przedkładało się na terminowość i skuteczność windykacji.

(akta kontroli str. 324-325)

Sąd Okręgowy w Elblągu, Sąd Rejonowy w Działdowie i Sąd Rejonowy w Nowym Mieście Lubawskim nie opracowały procedur umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych. Czynności te wykonywano na podstawie obowiązujących przepisów prawnych²⁰.

(akta kontroli str. 326-327, 340-349)

W 2021 r. nie wystąpiły należności sporne, a co za tym idzie nie wystąpiło zawarcie ugody, umarzanie ani odraczanie.

(akta kontroli str. 350-351)

W 2021 r. nie spisano przedawnionych należności cywilnoprawnych.

Na podstawie badanej próby pięciu najstarszych należności na łączną kwotę 329,3 tys. zł nie stwierdzono konieczności spisania ww. należności jako nieściągalne, gdyż w stosunku do każdej z tych należności prowadzone były działania windykacyjne.

(akta kontroli str. 350-351)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁸ Dobór celowy. Badanie przeprowadzono na podstawie akt.

¹⁹ Do czasu śmierci dłużnika prowadzono egzekucję.

²⁰ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2021 r. poz. 53, ze zm.) i ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Dz. U. z 2021 r. poz. 2257, ze zm.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez Sąd w zakresie dochodów i windykacji należności. Uzyskane dochody Sądu, pełniącego funkcję dysponenta III stopnia, były o 41,6% wyższe od zaplanowanych, a Sąd podejmował skuteczne działania windykacyjne wobec dłużników.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. W 2021 r. Sąd zrealizował wydatki w wysokości 38 841,2 tys. zł²¹, co stanowiło 100% planu po zmianach i 97,4% kwot zaplanowanych pierwotnie. Najniższe wykonanie wydatków (tj. poniżej 80% planu finansowego) miało miejsce w rozdziale 75502 (Jednostki sądownictwa powszechnego) w: § 4240²² (2,8%), § 4710²³ (7,5%), § 4700²⁴ (24,4%), § 4270²⁵ (39,9%), § 4520²⁶ (52,7%), § 4480²⁷ (54,0%), § 3030²⁸ Różne wydatki na rzecz osób fizycznych (62,5%) oraz w rozdziale 75502 (Pozostała działalność) § 4590²⁹ (56,4%).

(akta kontroli str. 16-17)

Jak podała Dyrektor Sądu, przyczyny niższego wykonania wydatków w ww. paragrafach w stosunku do planu pierwotnego wynikały m.in. z: § 4240 – znaczne ograniczenie zakupu książek i pomocy dydaktycznych (m.in. kodeksów) ze względu na ciągłą zmianę przepisów prawa oraz ze względu na wykupienie dostępu do systemów prawnych Lex i Legalis; § 4710 – przy tworzeniu projektu planu na 2021 r. nie znana była jeszcze liczba osób, które będą chciały korzystać z wpał na PPK, więc zaplanowane zostały środki, które zabezpieczałyby możliwość korzystania z PPK przez wszystkich uprawnionych pracowników; § 4700 – ograniczenie szkoleń wyjazdowych ze względu na COVID, a co za tym idzie niższe koszty samych szkoleń (szkolenia on-line) oraz obniżone koszty dojazdów, noclegów itp.; § 4270 – obniżenie wykonania wydatków spowodowane m.in. zastosowaniem rozwiązania dotyczącego usunięcia płacstwa z dachu budynku sądu, dzięki, któremu zanieczyszczenia nie uszkadzają central i innych urządzeń, i nie było potrzeby ich konserwacji i naprawy; § 4520 – w związku ze zmianą organizacyjną dotyczącą gospodarowania odpadami, opłaty na rzecz JST zmalały ze względu na ograniczenia wywozu poszczególnych rodzajów odpadów. Wywozem pozostałych odpadów zajmują się inne podmioty (świadczą usługi); § 4480 – budynek Sądu Rejonowego w Działdowie został uznany jako zabytek, co spowodowało zwolnienie z podatku od nieruchomości; § 3030 – w związku z pandemią rozprawy odbywają się w znacznej mierze zdalnie oraz świadkowie składają swoje zeznania na piśmie, co znacznie obniżyło zwroty kosztów dla świadków; § 4590 – nie nastąpiło rozstrzygnięcie w sprawie zaplanowanej na 2021 r.

(akta kontroli str. 330-331)

Wystąpiły wydatki, które w 2021 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego w łącznej kwocie 378,1 tys. zł i dotyczyły wydatków majątkowych³⁰ i wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi³¹.

²¹ Wraz z wydatkami niewygasającymi w kwocie 378,1 tys. zł.

²² § 4240 Zakup środków dydaktycznych i książek.

²³ § 4710 Wpłaty ma PPK.

²⁴ § 4700 Szkolenia pracowników.

²⁵ § 4270 Zakup usług remontowych.

²⁶ § 4520 Opłaty na rzecz jst.

²⁷ § 4480 Podatek od nieruchomości.

²⁸ § 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych.

²⁹ § 4590 Kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych.

³⁰ 368,8 tys. zł.

³¹ 9,3 tys. zł.

Sąd nie realizował w 2021 r. wydatków z budżetu środków europejskich oraz z rezerw budżetowych.

(akta kontroli str. 34, 94-95)

2.2. W Sądzie wystąpił przypadek blokowania planowanych wydatków w łącznej kwocie 476,7 tys. zł (1,2% planu po zmianach) na mocy decyzji wydanej przez Ministra Sprawiedliwości z 29 grudnia 2021 r.³²

(akta kontroli str. 39, 44-46)

Sąd dokonał analizy przewidywanego wykonania planu finansowego wydatków na 2021 r. i terminowo, tj. 22 grudnia 2021 r. zgłosił nadwyżki środków, co było podstawą późniejszego wydania decyzji o blokowaniu środków.

(akta kontroli str. 48-49)

Blokowanie wydatków dotyczyło wynagrodzeń wraz z pochodnymi i uposażeń sędziów w stanie spoczynku, odszkodowań na rzecz osób fizycznych (brak wyroku) oraz zakupu materiałów i wyposażenia.

(akta kontroli str. 304-305)

Dyrektor wyjaśniła, że blokowanie środków nie miało wpływu na realizację planowanych zadań, jak i ciągłość i terminowość działań w zakresie prowadzonych postępowań oraz bieżącego funkcjonowania sądu.

(akta kontroli str. 47)

2.3. Na strukturę wydatków Sądu³³ według grup ekonomicznych w 2021 r. składały się wydatki bieżące³⁴ stanowiące 98% wydatków ogółem, świadczenia na rzecz osób fizycznych³⁵ – 1,9%, wydatki majątkowe³⁶ – 0,01%. Wydatki te zostały wykorzystane zgodnie z planem finansowym. Struktura wydatków według grup ekonomicznych w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. nie uległa zmianie.

(dowód: akta kontroli str. 98)

2.4. Przeciętne zatrudnienie w Sądzie w przeliczeniu na pełne etaty (według Rb-70) w 2021 r. wyniosło 220,4 i było wyższe od zatrudnienia w 2020 r. o 0,4 etatu (0%), co wynikało głównie ze zwiększenia liczby sędziów (o 0,7 etatu) i asystentów (o 1,3 etatu), przy zmniejszeniu głównie w OZSS³⁷ (o 0,5 etatu). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2021 r. wyniosło 9059 zł i było wyższe o 457 zł (5,3%) w porównaniu do 2020 r.

(akta kontroli str. 26-27)

Kwota wydatków poniesionych przez Sąd w 2021 r. na wynagrodzenia osobowe wyniosła 23 964,4 tys. zł i była wyższa o 984,3 tys. zł (5,5%) w porównaniu do 2020 r. Stanowiła 100% kwoty określonej w planie finansowym po zmianach. Wzrost wynagrodzeń wynikał głównie ze wzrostu wysokości wypłaconych nagród jubileuszowych w poszczególnych grupach zawodowych, odpraw emerytalnych w grupie OZSS i innych pracowników oraz ekwiwalentów za urlop. Ponadto zostały przyznane i wypłacone dodatki specjalne z oszczędności (wynikających ze zwolnień lekarskich) pracownikom Sądu, którzy zostali delegowani do Sądu Rejonowego w Działdowie w celu wsparcia I Wydziału Cywilnego, po odejściu z pracy większości stałych pracowników.

(akta kontroli str. 26-27, 332-333)

³² Decyzja nr MF/BPA.4143.16.4.2021.RC.

³³ W kwocie 34 540 tys. zł.

³⁴ W wysokości 33 790 tys. zł.

³⁵ W wysokości 660 tys. zł.

³⁶ W wysokości 90 tys. zł.

³⁷ Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów.

W 2021 r. zawarto jedną umowę zlecenia z własnym pracownikiem (trwającą powyżej 6 miesięcy) z osobą wykonującą zadania pomocnicze (zatrudnioną w komórkach obsługowych Sądu). Dotyczyło to prowadzenia księgowości w Kasie Zapomogowo-Pożyczkowej działającej przy Sądzie.

(akta kontroli str. 32-33, 58-59)

2.5. Wydatki majątkowe Sądu w 2021 r. zaplanowano w kwocie 458,8 tys. zł. W porównaniu do 2020 r.³⁸ wykonane wydatki majątkowe były wyższe o 75 tys. zł, a wraz z wydatkami niewygasającymi – o 443,6 tys. zł. Środki na te wydatki zaplanowano na finansowanie trzech zadań: zakup samochodu, zakup macierzy i zakup switchów. Zrealizowano jedno zadanie (zakup samochodu za 90 tys. zł), a pozostałe dwa zadania na kwotę 359,8 tys. zł³⁹ zrealizowano w styczniu i lutym 2022 r. ze względu na problemy z dostępnością sprzętu. Nie zakłóciło to pracy Sądu.

W pierwotnym planie finansowym nie ujęto wydatków majątkowych. W trakcie roku dokonano zwiększenia środków na realizację ww. zadań o pełną kwotę oraz wprowadzono trzy nowe zadania. Zmiany w planie wydatków majątkowych następowały każdorazowo po uprzednim uzyskaniu zgody dysponenta części. Zmiany były celowe.

(akta kontroli str. 185-188)

2.6. Wysokość zobowiązań Sądu wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 2053,4 tys. zł. Dane te były zgodne z ewidencją księgową. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Nie wystąpiły również przypadki niewykazywania zobowiązań w ciągu roku i jednoczesnego wykazania na koniec roku wydatków lub zobowiązań z tytułu odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

(akta kontroli str. 94-95)

Główne pozycje zobowiązań na koniec 2021 r. zostały wykazane w rozdziale 75502 w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- w § 4040 w kwocie 1561,9 tys. zł (dodatkowe wynagrodzenie roczne),
- w § 4110 w kwocie 158,2 tys. zł (składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego),
- w § 4120 w kwocie 18,1 tys. zł (składki na Fundusz Pracy z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego),
- w § 4170 w kwocie 34,5 tys. zł (wynagrodzenia bezosobowe – biegłych sądowych, tłumaczy przysięgłych, lekarzy sądowych wypłacone w 2022 r.),
- w § 4260 w kwocie 117,5 tys. zł (zakup energii),
- w § 4300 w kwocie 20,2 tys. zł (zakup usług pozostałych),
- w § 4610 w kwocie 116,9 tys. zł (koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego).

(akta kontroli str. 94-95, 281-297, 334-339)

Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłatą odsetek.

(akta kontroli str. 94-95)

2.7. Szczegółowym badaniem objęto wydatki w kwocie 1840,6 tys. zł, tj. 4,8% wydatków poniesionych ze środków budżetu państwa w 2021 r.⁴⁰

³⁸ Wydatki majątkowe w 2020 r. wynosiły 15,2 tys. zł.

³⁹ W ramach wydatków, które nie wygasają z upływem 2021 r.

⁴⁰ Doboru próby wydatków dokonano na podstawie zapisów konta 130 – Rachunek bieżący. Próba obejmowała wylosowane metodą monetarną (MUS ze zbioru wydatków bieżących pozapłacowych i wydatków majątkowych o kwotach powyżej 1000 zł) 47 zapisów księgowych za 12 miesięcy 2021 r., dotyczące

Ustalono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki.

(akta kontroli str. 306-309)

2.8. W 2021 r. udzielono jednego zamówienia publicznego z zastosowaniem przepisów upzp (w trybie przetargu nieograniczonego), o łącznej wartości 446,1 tys. zł. Łączna wartość zamówień udzielonych w 2021 r. z wyłączeniem procedur Prawa zamówień publicznych wyniosła 1134,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 394-442)

Badanie dobranych celowo dwóch postępowań o udzielenie zamówień publicznych (w trybie przetargu nieograniczonego, i do którego nie zastosowano przepisów upzp z uwagi na wartość zamówienia – tj. nieprzekraczającą kwoty 130,0 tys. zł bez VAT), na które w 2021 r. wydano 529,9 tys. zł, wykazało, że:

- postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego (na usługę utrzymania czystości obiektów Sądu Okręgowego w Elblągu, Sądu Rejonowego w Działdowie i Sądu Rejonowego w Nowym Mieście Lubawskim o wartości 446,1 tys. zł, na realizację którego w 2021 r. wydano 439,9 tys. zł), przygotowano, przeprowadzono, udzielono i realizowano⁴¹ zgodnie z przepisami upzp,
- postępowanie, do którego nie stosuje się przepisów Prawa zamówień publicznych (na zakup fabrycznie nowego samochodu osobowego klasy C dla Sądu o wartości 73,2 tys. zł, na realizację którego w 2021 r. wydano 90,0 tys. zł), przeprowadzono zgodnie z wewnętrznymi regulacjami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych,
- realizacja zamówień (pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy) była zgodna z treścią zawartych umów,
- poniesione z tytułu realizacji zamówień wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań Sądu.

(akta kontroli str. 443-491)

Sąd prawidłowo wywiązał się z obowiązku publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej planu postępowań o udzielenie zamówień w 2021 r.

Roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w 2021 r.⁴² przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych 21 lutego 2022 r., tj. w terminie, o którym mowa w art. 98 ust. 2 upzp⁴³ i art. 82 ust. 2 Prawa zamówień publicznych⁴⁴ (do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie).

(akta kontroli str. 394-414, 492-509)

2.9. W związku z wejściem w życie 22 października 2021 r. ustawy z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021⁴⁵ dokonano zmniejszenia wysokości planu w § 3110 o kwotę 370 tys. zł ze względu na nieprzejsięcie

wydatków na kwotę ogółem 1310,7 tys. zł (wszystkie w grupie wydatków bieżących pozapłacowych) oraz dobrane celowo dwa wydatki objęte badaniem w ramach próby zamówień publicznych na kwotę 529,9 tys. zł.

⁴¹ Termin zakończenia realizacji usługi upływa w kolejnym roku budżetowym, tj. 28 lutego 2022 r.

⁴² Sprawozdanie dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2021 r. oraz sprawozdanie dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych po dniu 31 grudnia 2020 r., lecz przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru, sposobu przekazywania oraz sposobu i trybu jego korygowania (Dz. U. poz. 2463), które zostały zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, tj. 1 stycznia 2022 r.

⁴³ Dotyczy sprawozdania z postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2021 r.

⁴⁴ Dotyczy sprawozdania z postępowań wszczętych po dniu 31 grudnia 2020 r. i zakończonych przed dniem 1 stycznia 2022 r.

⁴⁵ Dz.U. poz. 1900.

w stan spoczynku sędziów, dla których zaplanowano uposażenia z tego tytułu na 2021 r. Potrzeba na powyższe środki zgłaszana była do projektu planu finansowego na 2021 r. i wynikała z możliwości przejścia w stan spoczynku sędziów, którzy nabywali prawo w 2021 r. Środki w wysokości 370 tys. zł pozostałyby niewykorzystane ze względu na brak chęci sędziów do przejścia w stan spoczynku.

(akta kontroli str. 352-353, 280)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez Sąd w zakresie wydatków budżetu państwa. Wydatki zostały rzetelnie skalkulowane i poniesione zgodnie z planem finansowym na cele służące realizacji zadań Sądu.

OBSZAR

3. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Sąd rocznych sprawozdań za 2021 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

(akta kontroli str. 92-97, 270-271, 274-277, 298-299)

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Dane wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Sądu.

(akta kontroli str. 189-269, 278-303, 310)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Sąd sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Zostały one terminowo przekazane do właściwych adresatów, a dane w nich zawarte były zgodne z prowadzoną ewidencją księgową.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁴⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, dnia 24 marca 2022 r.

Kontroler:

Maria Mieszalska
Główny specjalista kontroli
państwowej

Mieszalska

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

p.o. DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Gdańsk

Tomasz Błaszczkowski
.....
podpis

⁴⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Z. K.